

**Fen Lisesi Öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' Kavramı İle İlgili
Metaforları¹**

İbrahim ÖZ², Sami Emrah GEREKTEN*³

Özet

Araştırmanın amacı, Fen lisesi öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığı ile ortaya koymaktır. Araştırma verileri, 2016-2017 bahar döneminde Antalya Korkuteli Fen Lisesi öğrencilerinin katılımı ile elde edilmiştir. Araştırma verileri açık uçlu sorulardan oluşan anket formları aracılığı ile toplanmış ve bu formda katılımcılardan, '*Müzik Öğretmeni ... gibidir çünkü*' ifadesini doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, Fen lisesi öğrencileri 55 adet geçerli ve farklı metafor üretmiş, 'Müzik Öğretmeni' kavramını, daha çok 'Hayat', 'Su', 'Nota', 'Nefes' gibi metaforlar ile açıklamışlardır. Ayrıca, öğrencilerin oluşturduğu metaforlar 7 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Metafor
Müzik Öğretmeni
Fen Lisesi
Öğrenci

Science High School Students' Metaphores About 'Music Teacher'

Abstract

The purpose of this study is to reveal the perceptions of Science High School students regarding the concept of 'Music Teacher' through metaphors. This research carried out by participating of Antalya Korkuteli Science High School students in the spring semester of 2016-2017 school year. The research data collected by an open-ended questionnaire. The survey asks the question '*Music Teacher like, because he's/she's....*' and requires the students to fill in the blanks. Descriptive analysis technique which is a qualitative research method were used to analyze the data. According to findings of study, Science High School students produced 55 valid and different metaphores and explained 'Music Teacher' via 'Life', 'Water', 'Note', 'Breath' metaphores. In addition to, the metaphores produced by students were classified under 7 different and conceptual categories.

Keywords

Metaphore
Music Teacher
Science High School
Student

¹ 30-31 Mart 2017 tarihinde Kırkkale Üniversitesi'nce düzenlenen 1. Ulusal Müzik Araştırmaları Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Lisans öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği ASD, ibrhmoz07@hotmail.com

³ Doktorant Müzik Öğretmeni, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bil. Ens. Müzik Eğt. B.D., genc.sami.07@hotmail.com

* Araştırmanın veri toplama işlemi birinci, verilerin analizi ve değerlendirilmesi işlemi sorumlu ikinci yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

GİRİŞ

Eğitim, yaygın tanımıyla bireyde kendi yaşantısı yoluyla istendik davranışları yaratma sürecidir. Öğrenen ile öğretene arasındaki bu amaçlı ve sistematik faaliyetin öğrenene kazandırmayı hedeflediği davranışlar, belirlenmiş stratejilerle süreç sonunda ölçülebilir ürünler haline getirilir. Bu faaliyet, istendik davranışın öğrenciye kazandırılmasında öğretmene, eğitim ortamını uygun ve verimli hale getirme, kazanımlara uygun materyalleri geliştirme, doğru değerlendirme ölçütlerini kullanma gibi önemli sorumlulukları yükler. Bu durum, eğitimin tüm alt dallarında olduğu gibi sanat eğitiminde de geçerlidir.

Bireyin kendini gerçekleştirebilmesi, daha rahat ifade edebilmesi ve estetik yönünün güçlendirilmesi gibi adımlarda önemli bir işlevi olan sanat eğitimi, öğretmenlerine genel eğitimin yüklediği sorumluluklara ek olarak, ilgili alandaki teorilere hakimiyet, sanatsal pratiklerde yetkinlik gibi mesleki yeterlikler de atfeder. Müzik eğitiminde de durum farklı değildir.

Müzik eğitimini Uçan (1997), 'bireyin müziksel davranışlarında kendi müziksel yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişimler oluşturma süreci' olarak tanımlar. Bu sürecin amaçlarını sıralarken dolaylı olarak müzik öğretmenin sürecindeki rolüne değinir. Öğretmenin bu süreçte, bireyin müziksel algılama yeteneğinin farklılaşp çeşitlenmesinde, müzikle ilişkilerinde daha yüksek düzeyde bir bilince ve eleştirme gücüne sahip olmasında, müzikle ilgili bir çalgıyı kitabı kaynağı seçerken müzik eserlerini ve etkinliklerini eleştirip değerlendirirken kullanacağı yeteneklerin geliştirilmesinde, müziğin çeşitli tını özelliklerine, yapı taşlarına, kuruluş biçimlerine ve etki alanlarına açılmasında, değişik türdeki müzik çalışma ve etkinliklerine etkin katılımının sağlanmasında etkin rolü vardır (1997:15-16).

Bireylerin yetişme sürecinde müzikle ilgili davranışlar geliştirmek ve kazandırmak müzik eğitimi yoluyla olur. Müzik eğitimi ile onların devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında istendik yönde müziksel davranış değişikliği oluşturulmaya çalışılır. Bireye kendi yaşantısı yoluyla istendik müziksel davranış kazandırmada birinci derecede rol oynayan özne, müzik öğretmenidir (Akbulut, 2016: 15).

Bu denli önemli sorumluluklara sahip olan müzik öğretmenin, öğretme-öğrenme sürecini başarı ile yürütmesi için gerekli bir mesleki donanımın yanı sıra güçlü bir iletişim yetkinliğine sahip olması gerekir. Öğretmenin öğrenci ile kuracağı sağlıklı ve nitelikli bir iletişim, öğrencinin müzik dersindeki başarısını önemli oranda arttırabilir. Dolayısıyla, bu iletişimin unsurları ve niteliği ile ilgili belli aralıklarla yapılacak çalışmalar, eğitim sürecinin verimliliğini arttırmada kullanılacak verileri sunması açısından önem taşır. Öğretene öğrenen, öğrenene öğretene gözünden bakabilmeyi sağlayan, öğretene ve öğrenenin tutumları, algıları ve bunların ilişkisini nedensel bir bakış açısıyla inceleyen çalışmalar farklı veri toplama tekniklerini kullanabilir. Bu teknikler arasında, metaforlar önemli bir yere sahiptir.

İnsan doğası gereği sahip olduğu yaratıcılığı sayesinde, karşılaştığı ve düştüğü durumları başka öğelerle ilişkilendirir (Aydın ve Pehlivan, 2010). Bir nesne, durum ya da kavramı, değiştirip bu şekli ile aktarabilir. Metafor, bir nesne, olay, olgu, durum ya da kavramın çeşitli anlam bağları ile bir başka nesne, olay, olgu, durum ya da kavram ile aktarılmasıdır.

Güler (2012) de metaforun; anlatımı zenginleştiren, anlamayı ve kişinin kendini ifade etmesini kolaylaştıran benzetim yapma yöntemi, bir olgunun kısa ve öz bir şekilde anlatılmasında ya da konuya dikkat çekilmesinde kullanılan söz sanatı olarak

tanımlanabileceğini dile getirir. "Metaforlar, algıların çeşitliliği ve ne yönde olduğu gibi birçok mühim detayın saptanmasında kullanılan bir araştırma yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Metaforlar, bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizmasıdır" (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforların kullanım alanları ve amaçları son derece geniştir. Her bireyin kendi dünyalarını anlamaları ve yapılandırmalarına yardımcı olmada (Arslan ve Bayrakçı, 2006), yüksek düzeyde soyut, kuramsal ve karmaşık bir olguyu anlama ve açıklamada (Koçbeker ve Saban, 2006), eğitim ortamları içerisinde yer alan kavramların açıklanmasında (Aydın ve Pehlivan, 2010), bilgi ile duygu arasında köprü kurmada (Modell, 2009), bir kavram ya da olgunun nasıl algılandığını ortaya koymada (Aydın, 2011) kullanılabilen bir araç ve tekniktir. Bu araç vasıtası ile kavramların anlaşılması ve yorumlanması kolaylaşırken, kavramların nasıl algılandığı da ortaya çıkmaktadır (Cerit, 2008). Saban (2008), bir bireyin zihninin belli bir kavrayış biçiminden başka bir anlayış biçimine hareket etmesini sağladığını aktarmıştır. 1980'lerden bu yana, sosyal bilimlerin değişik disiplinlerinde metaforlar üzerine birçok araştırma yapılmış olup bu araştırmalardan bir kısmı eğitim ile ilgilidir (Şengül, Katrancı ve Centimer, 2014).

Sosyal bilimler ve eğitim bilimleri alanında yapılmış bir çok metafor analizi çalışmasının yanı sıra, müzik alanında gerçekleştirilmiş metaforik algı araştırmalarına da rastlanmıştır. Bu araştırmalar arasında; güzel sanatlar/müzik alanında öğrenim gören öğrencilerin 'müzik' ve 'müzik öğretmeni' kavramları ile ilgili algılarının tespit edilmeye çalışıldığı araştırmalar mevcuttur. Örneğin; Babacan (2014), 'AGSL öğrencilerinin 'müzik' kavramına ilişkin algıları: Metafor Analizi' isimli çalışmada, elde ettiği metaforları 9 farklı kategoride toplamış, 'Hayat', 'Su' ve 'Aşk' metaforlarını öğrencilerin baskın olarak kullandığını saptamıştır.

Müzik alanı dışında öğrenim gören öğrencilerin katılımı ile 'Öğretmen Adaylarının Geleneksel Müzik Türlerine İlişkin Algılarının Metaforlar Aracılığıyla İncelenmesi' isimli çalışmasını gerçekleştiren Uygun (2015), Niğde Üniversitesinin farklı ana bilim dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının algılarını tespit etmeye çalışmıştır yine Sözbir ve Çakmak (2016) 'müzik' kavramını okul öncesi öğretmeni adaylarının zihinsel yapılarındaki yerini, metaforlar aracılığı ile tespit etmeye çalışmıştır.

Bu araştırmada ise müzik alanı dışında öğrenim gören ortaöğrenim öğrencilerinin, 'Müzik Öğretmeni' kavramı ile ilgili algılarının ne yönde şekillendiği merak edilmiştir. Bu bağlamda, 'Müzik Öğretmeni' kavramının, Fen lisesinde öğrenimlerine devam eden öğrencilerce nasıl algılandığı metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarılmak istenmiştir. Öğretmen metaforları çalışmaları, öğretmenlerin sınıfta sahip olduğu roller, öğrenciler ve eğitim ile ilgili inançların ve varsayımların altında yatanları ortaya çıkarmak için kullanılan bir yöntemdir (Ben-Peretz, Mendelson ve Kron, 2003).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Fen lisesi öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramına ilişkin sahip oldukları algılarını hangi metaforlar aracılığı ile açıkladıklarını saptamak ve ortak özelliklere sahip olduğu düşünülen metaforları kategorize etmektir.

Araştırmanın Problemi

Eğitim hayatında müzik öğretmenleri, bireyin sosyalleşmesi, toplumun sanatsal ve kültürel değerlerinin genç kuşaklara aktarılması, bireyin müzikal/sanatsal duyarlığa kavuşması gibi mühim birçok konuda başrolü oynamaktadırlar. Dolayısı ile öğrenciler tarafından müzik öğretmenin nasıl algılandığının ortaya çıkarılması eğitim süreçlerinin niteliğinin artırılmasında önemli bir konuyu oluşturur. Ayrıca, metafor çalışmaları, eğitim alanında, planlama, eğitim programı geliştirme, eğitim materyalleri üretme gibi konularda yararlanılabilecek veriler sağlamakta, bu araştırmalardan elde edilen verilerle, katılımcıların verilen kavramla ilgili zihinsel yapıları hakkında fikirlere ulaşılmakta ve problemler tespit edilebilmektedir. Bu araştırmanın problem cümlesini, "Fen lisesi öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramı ile ilgili algıları ne yöndedir?" oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularının, Fen liselerinin, 'Müzik Dersi' eğitim programının tasarlanmasında yenilik ve geliştirmeler yapılması hususunda ipuçları vereceği tahmin edilmektedir.

YÖNTEM

Bu kısımda araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama-analiz süreci ile araştırmanın geçerlilik güvenirliğine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli ve Çalışma Problemi

Bu araştırma, var olan durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçladığından betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu araştırma, 2016-2017 öğretim yılında Antalya-Korkuteli Fen Lisesi'nde öğrenim gören 106 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların seçiminde, amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu araştırmanın verileri, 9. sınıfta 'zorunlu ders', 10., 11. ve 12. sınıflarda 'seçmeli ders' olarak müzik dersini almakta olan katılımcılardan elde edilmiştir. Katılımcıların (n: 106), % 42.46'sı kız; % 57.54' ü erkektir. Bu katılımcıların % 58.49'u 9., % 12.26'sı 10., %19.81'i 11. ve % 9.44'ü 12. sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilerin 'müzik öğretmeni' kavramına ilişkin metaforlarını belirlemek için 2 aşamalı bir form kullanılmıştır. 1. kısımda, öğrencilerden, 'müzik öğretmeni' kavramını hangi metaforla ifade ettiklerini belirlemek için "*Müzik öğretmenigibidir.*" cümlesini tamamlamaları istenmiştir. 2. kısımda ise öğrencilerin, 'Müzik öğretmeni' kavramıyla ilgili ürettikleri metaforu açıklamaları amacıyla "*Çünkü;*" kelimesi ile başlayan bölümü ayrıntılı olarak doldurmaları istenmiştir. Formların öğrencilere dağıtımı öncesinde 'metafor' kavramı ve çalışmanın amacı ile ilgili kısa bilgiler verilmiştir. Öğrencilerden toplanan veriler betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri yararlanılarak değerlendirilmiştir. Wolcott (1994), betimsel analizi, "toplanan verinin özgün biçimine olabildiğince bağlı kalınarak ve gerektiğinde araştırmaya katılan bireylerin söylediklerinden doğrudan alıntı yaparak verilerin okuyucuya sunulmasıdır" şeklinde açıklar. Elde edilen bulgular, düzenlenerek ve yorumlanarak okuyucuya sunulmuştur. İçerik analizinde ise amaç, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Öncelikle öğrencilerin müzik öğretmeni kavramına ilişkin oluşturduğu metaforlar belirlenmiş ve tablolaştırılmıştır. 106 öğrenci ile yapılan çalışmada, metaforu ve metafor cümlesi ile arasında anlam bağıntısı kurulamayan öğrenci cevapları (n: 27) kapsam dışı bırakılmıştır. 79 öğrencinin oluşturduğu metaforlar kategorize edilerek metafor tablosuna eklenmiştir. Metaforlar kavramsal kategorilere ayrılarak okuyucuya sunulmuştur.

Kategorilerin oluşturulması safhasında, temel olarak katılımcılar tarafından oluşturulan metaforlar ve müzik öğretmeni kavramına ilişkin duygu ve düşünceleri incelenmiştir. Daha önce oluşturulan metafor tablosuna bağlı kalınarak 7 temel kategori oluşturulmuş ve katılımcılar tarafından oluşturulan metaforların, hangi kategoriler altında yer alacağı belirlenmiştir. Kategoriler oluşturulurken, metaforların dayanak cümleleri ile metafor arasındaki bağ dikkate alınmıştır.

Toplanan verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması nitel bir araştırmada geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır (Yıldırım, 2010). Araştırmanın geçerlik güvenilirliğini sağlamak için öncelikle veri analiz süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmış elde edilen tüm veriler bulgulara hem nicel hem nitel olarak bir arada verilmiştir. Sonrasında ise güvenilirliği sağlamak için oluşturulan metafor tablosu ile tema ve kategoriler 3 uzman görüşüne sunulmuş karşılaştırılmış, karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994) formülü [$\text{güvenilirlik} = \frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}}$] kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması sonucu % 93 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Metaforları ve dayanak cümlelerinde anlam bağı bulunmayan cevap kağıtları geçersiz sayılmış, bu bölümde geçerli metaforlar üreten 79 Fen lisesi öğrencisinin 'Müzik Öğretmeni' kavramı hakkında geliştirdikleri metaforlar tablolar halinde sunulmuş, araştırma sorularına göre alt başlıklar halinde analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, Fen lisesi öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramına ilişkin olarak toplam 55 adet geçerli metafor ürettikleri saptanmıştır. Fen lisesi öğrencileri 'Müzik Öğretmeni' kavramına ilişkin sahip oldukları algılarını hangi metaforlar aracılığı ile açıklamaktadırlar?

Tablo 1. 'Müzik Öğretmeni' Kavramına İlişkin Geliştirilen Metaforlar ve Metaforları Temsil Eden Öğrenci Sayısı ve Yüzdeleri

Sıra	Metafor	f	%	Sıra	Metafor	f	%
1	Adam	1	1.26	29	Melek	1	1.26
2	Ağaç	2	2.53	30	Melodi	1	1.26
3	Anne	1	1.26	31	MP3	1	1.26
4	Arı	1	1.26	32	Müziğin Anası	1	1.26
5	Arkadaş	1	1.26	33	Müzik	2	2.53
6	Aşk	1	1.26	34	Nefes	1	1.26
7	Bülbül	1	1.26	35	Neşe	1	1.26

8	Çikolata	1	1.26	36	Nokta	1	1.26
9	Deniz	4	5.06	37	Nota	4	5.06
10	Doğa	1	1.26	38	Organ	1	1.26
11	Dost	1	1.26	39	Oyun	1	1.26
12	Fasulye	1	1.26	40	Piyano	1	1.26
13	Gitar	1	1.26	41	Ruhumuz	1	1.26
14	Gökyüzü	4	5.06	42	Sanatçı	1	1.26
15	Güneş	3	3.79	43	Saz	1	1.26
16	Hava	2	2.53	44	Sevdiğimiz Sanatçı	1	1.26
17	Hayat	4	5.06	45	Sol Anahtarı	1	1.26
18	Huzur	1	1.26	46	Su	6	7.60
19	Işık	1	1.26	47	Terapist	1	1.26
20	İlaç	1	1.26	48	Toprak	1	1.26
21	Kahve	1	1.26	49	Tropikal bir meyve	1	1.26
22	Kalem	1	1.26	50	Uç	1	1.26
23	Kardeş	1	1.26	51	Umut	1	1.26
24	Keman	1	1.26	52	Yağmur	1	1.26
25	Kılavuz	1	1.26	53	Yıldız	2	2.53
26	Kuş	2	2.53	54	Yoldaş	1	1.26
27	Mantı	1	1.26	55	Yuva	1	1.26
28	Matematik Öğretmeni	1	1.26		Melek	1	1.26
Toplam						79	100

Tablo 1, öğrenciler tarafından geliştirilen metaforları alfabetik sıraya göre dizerek, öğrenci sayısı ve yüzdesini sunmaktadır. Tablo 1'deki veriler incelendiğinde; Fen lisesi öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramına ilişkin toplam geçerli ve birbirinden farklı olmak üzere 55 adet metafor ortaya koydukları, üretilen toplam metaforların (n: 79), yarısından fazlasının sadece birer öğrenci tarafından temsil edildiği, geri kalan metaforların frekansının ise 2 ile 6 öğrenci arasında değişim gösterdiği görülmektedir. Ayrıca, fen lisesi

öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' kavramını daha çok 'Deniz', 'Hayat', 'Su' metaforları ile özdeşleştirdikleri saptanmıştır.

'Müzik öğretmeni' kavramına ilişkin olarak öğrenciler tarafından ortaya konan metaforlar ortak özellikleri bakımından başlıca 7 kategoride toparlanmış ve tablolar halinde sunularak yorumlanmıştır. Öğrencilere yönlendirilen formun 'çünkü' kelimesi ile başlayan, 'mantıksal dayanak' kısımları özenle irdelenmiştir.

Tablo 2. Fen Lisesi Öğrencilerinin 'Müzik Öğretmeni' Kavramına İlişkin Algılarına Yönelik Oluşturulan Kategoriler ve Metaforları

Sıra	Kategori Adı	Metaforlar	f
1	Müzik Öğretmeninin Duygular Üzerindeki Rolü (n: 34)	Çikolata (n: 1), Güneş (n: 3), Saz (n: 1), Kuş (n: 2), Keman (n: 1), Doğa (n: 1), Huzur (n: 1), Hava (n: 2), Anne (n: 1), Yağmur (n: 1), İlaç (n: 1), Piyano (n: 1), Işık (n: 1), Aşk (n: 1), Hayat (n: 4), Yuva (n: 1), Terapist (n: 1), Gitar (n: 1), Fasulye (n: 1), Deniz (n: 4), Gökyüzü (n: 4).	21
2	Müzik Öğretmeninin Yol Gösterici Yönü (n: 10)	Kılavuz (n: 1), Müzik (n: 2), Yoldaş (n: 1), Yıldız (n: 2), Ruhumuz (n: 1), Umut (n: 1), Kalem (n: 1), Nokta (n: 1).	8
3	Müzik Öğretmeninin Öğrenci-Öğretmen İletişimindeki Rolü (n: 9)	Arkadaş (n: 1), Dost (n: 1), Kahve (n: 1), Kardeş (n: 1), Nota (n: 4), Adam (n: 1).	6
4	Zorunlu Bir Gereksinim Olarak Müzik Dersi ve Müzik Öğretmeni (n: 8)	Su (n: 6), Organ (n: 1), Nefes (n: 1).	3
5	Müzik Öğretmeninin Benimsediği Öğretim Stilinin Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi (n: 7)	Neşe (n: 1), Oyun (n: 1), Melek (n: 1), Toprak (n: 1), Matematik Öğretmeni (n: 1), Tropikal Bir Meyve (n: 1).	7
6	Müzik Öğretmeninin İcracılık Yönü (n: 6)	Bülbül (n: 1), Sanatçı (n: 1), Melodi (n: 1), MP3 (n: 1), Mantı (n: 1), Sol Anahtarı (n: 1).	6
7	Müzik Öğretmeninin İdealist Yönü (n: 5)	Ağaç (n: 2), Uç (n: 1), Arı (n: 1).	
toplam	79	toplam	55

Tablo 2'de, araştırmada elde edilen 55 farklı metafor ile 79 adet cevap cümlesi ve bu metaforların ilişkilendirildiği 7 farklı kavramsal kategori gösterilmiştir.

Kategori 1. Müzik Öğretmeninin Duygular Üzerindeki Rolü

Tablo 3. Müzik Öğretmeninin Duygular Üzerindeki Rolü Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
1	Fasulye (n: 1), Terapist (n: 1), Yuva (n: 1), Hayat (n: 4), Aşk (n: 1), Işık (n: 1), Piyano (n: 1), İlaç (n: 1), Yağmur (n: 1), Anne (n: 1), Hava (n: 2), Huzur (n: 1), Doğa (n: 1), Keman (n: 1), Kuş (n: 2), Saz (n: 1), Güneş (n: 3), Çikolata (n: 1), Gökyüzü (n: 4), Deniz (n: 4), Gitar (n: 1).	34	43,04

Tablo 3'te görüldüğü gibi 'Müzik Öğretmeninin Duygular Üzerindeki Rolü' kategorisi, en baskın kategori (n: 34) olarak tespit edilmiş (% 43.04), öğrencilerin bu kategoride birbirinden farklı 21 adet metafor ürettikleri, kategori altında toplanan metaforlardan en sık kullanılan metaforların 'Hayat' (n: 4), 'Deniz' (n: 4), 'Gökyüzü' (n: 4) metaforları olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin, 'Müzik Öğretmeni' kavramını, bu kavramın duygular üzerindeki etkisi üzerine yoğunlaşan metafor tercihleri ile açıkladıkları saptanmıştır. Öğrencilerin daha çok 'doğa' ile ilgili kelimeler ('güneş', 'kuş', 'doğa', 'yağmur', 'deniz', 'su', 'gökyüzü') ile müzik öğretmenin duygular üzerindeki etkisine yönelik metaforik temellendirmeler yaptıkları saptanmıştır. Bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Müzik Öğretmeni, **çikolata** gibidir, çünkü; insanı mutlu eder." (Ö.2)

"Müzik Öğretmeni, **güneş** gibidir, çünkü; müziğiyle içimizi ısıtır, en derinlerimize işler, ruhumuz canlandırır." (Ö.32)

"Müzik Öğretmeni, **keman** gibidir çünkü; sesi insana huzur verir ve dinlendirir." (Ö.1)

"Müzik Öğretmeni, **huzur** gibidir çünkü; insanı rahatlatır, çok başka dünyalara götürür. Bize huzur verir dinlendirir.." (Ö.48)

"Müzik Öğretmeni, **anne** gibidir çünkü; bizi, yemekleriyle besleyen anne gibi o da ruhumuzu besler." (Ö.22)

"Müzik Öğretmeni, **yağmur** gibidir çünkü; sesi ile insanı rahatlatır." (Ö.31)

"Müzik Öğretmeni, **ilaç** gibidir çünkü; her derde devadır, insanı sanatıyla iyileştirir." (Ö.3)

"Müzik Öğretmeni, **deniz** gibidir çünkü; hüznümüzü alır götürür sevincimizi çoğaltır." (Ö.40)

"Müzik Öğretmeni, **su** gibidir çünkü; su gibi sizi alıp başka yerlere götürür." (Ö.30)

Kategori 2. Müzik Öğretmeninin Yol Gösterici Yönü

Tablo 4. Müzik Öğretmeninin Yol Gösterici Yönü Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
2	Yoldaş (n: 1), Müzik (n: 2), Kılavuz (n: 1), Yıldız (n: 2), Ruhumuz (n: 1), Umut (n: 1), Kalem (n: 1), Nokta (n: 1).	10	12,66

Tablo 4'de görüldüğü üzere, 'Müzik öğretmenin yol gösterici yönü' kategorisi üzerine 8 adet farklı metafor üretilmiştir. Bu kategoride 'Müzik' ve 'Yıldız' metaforları ikişer kez kullanılmıştır. Müzik öğretmenin yol gösterici, kılavuz, rehber gibi özelliklerine

yoğunlaşan metaforlar, tüm metaforlar arasında % 12.66'lık bir dilimi oluşturmuştur. Bu kategoride yer alan bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

"Müzik Öğretmeni **kılavuz** gibidir çünkü; içinde birçok şeyi barındırır ve bize yol gösterir." (Ö.54)

"Müzik Öğretmeni **yıldız** gibidir çünkü; kara günlerde tıpkı bir yıldız gibi aydınlatır, yol gösterir." (Ö.5)

"Müzik Öğretmeni **kalem** gibidir çünkü; kırılmaya hazır olsa da yazılanlara yön verir." (Ö.49)

"Müzik Öğretmeni **nokta** gibidir çünkü; hem son hem de bir başlangıç gibidir. Her bir öğretmen biz farklı kademelere hazırlar." (Ö.6)

Kategori 3. Müzik Öğretmeninin Öğretmen-Öğrenci İletişimindeki Rolü Kategorisi

Tablo 5. Müzik Öğretmeninin Öğretmen-Öğrenci İletişimindeki Rolü Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
3	Arkadaş (n: 1), Dost (n: 1), Kahve (n: 1), Kardeş (n: 1), Nota (n: 4), Adam (n: 1).	9	11,4

Tablo 5'de görüldüğü üzere, 'Müzik Öğretmeninin Öğrenci- Öğretmen İletişimindeki Rolü' kategorisi üzerine 6 farklı metafor üreten katılımcıların Müzik Öğretmeni ile sahip oldukları ilişkiden hareketle bu metaforları ürettikleri gözlemlenmiştir. Bu kategoride, Müzik Öğretmeninin öğrencileri ile kurduğu iletişim tarzını yansıtan, 'Arkadaş' (n: 1), 'Dost' (n: 1), 'Kardeş' (n: 1) gibi metaforlara odaklanıldığı tespit edilmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Müzik Öğretmeni **arkadaş** gibidir, çünkü; öğretmenler arasında öğrencileriyle en samimi olanıdır." (Ö.38)

"Müzik Öğretmeni **kahve** gibidir, çünkü; İyi anımızda da, kötü anımızda da yüreğiyle bizim yanımızdadır ve kahve gibi ayakta tutar." (Ö.59)

"Müzik Öğretmeni **kardeş** gibidir, çünkü; Yeri gelir acılarını, yeri gelir mutluluğunu paylaşırsın. Hep yanında olduğunu hissedersin." (Ö.28)

"Müzik Öğretmeni **nota** gibidir, çünkü; tanımadan hiçbir anlamı yoktur ama tanıdıkça ondan vazgeçemezsin.." (Ö.7)

"Müzik Öğretmeni **adam** gibidir, çünkü; her konuda kolaylık sağlar, iyi kalplidir ve kendini sevdirir." (Ö.37)

Kategori 4. Zorunlu Bir Gereksinim Olarak Müzik Dersi ve Müzik Öğretmeni

Tablo 6. Zorunlu Bir Gereksinim Olarak Müzik Dersi ve Müzik Öğretmeni Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
4	Su (n: 6), Organ (n: 1), Nefes (n: 1).	8	10,13

Tablo 7'de görüldüğü üzere, 'Zorunlu Bir Gereksinim Olarak Müzik Dersi ve Müzik Öğretmeni Kategorisi' üzerine 3 adet farklı metafor üreten katılımcılardan 8 metaforik cümle elde edilmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

"Müzik Öğretmeni **su** gibidir, çünkü zorunlu bir ihtiyaç bence müzik. Dolayısı ile müzik öğretmeni olmadan olmaz." (Ö. 9)

"Müzik Öğretmeni **su** gibidir, çünkü, her zaman ihtiyaç duyarsın, müzik öğretmeni hayattır, hem saf hem berraktır ve rahatlatır." (Ö. 27)

"Müzik Öğretmeni **su** gibidir, çünkü, insan müziksiz olamaz, müzik öğretmeni olmadan eğitimde olmaz, yaşam için su gibi gereklidir." (Ö.10)

"Müzik Öğretmeni **organ** gibidir, çünkü; o olmazsa bir eksik kalırız. Bizim için hayati derecede önemli bence." (Ö.53)

"Müzik Öğretmeni **nefes** gibidir, çünkü; nefes alamazsan, yaşayamazsın." (Ö.11)

Kategori 5. Müzik Öğretmeninin Benimsediği Öğretim Stilinin Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi

Tablo 7. Müzik Öğretmeninin Benimsediği Öğretim Stilinin Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
5	Neşe (n: 1), Oyun (n: 1), Melek (n: 1), Tropikal bir meyve (n: 1), Sevdığımız sanatçı (n: 1), Toprak (n: 1), Matematik Öğretmeni (n: 1).	7	8.86

Tablo 7'de görüldüğü üzere, katılımcılar, 'Müzik Öğretmeninin Benimsediği Öğretim Stilinin Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi' kategorisi üzerine 7 adet metafor üretmişlerdir. Bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

"Müzik Öğretmeni **oyun** gibidir, çünkü, ders işledikçe zevk alırsın ve ona daha çok tutulursun, oyun gibi." (Ö.65)

"Müzik Öğretmeni **melek** gibidir, çünkü ders anlatırken bizi bu alemden alır götürür. Gökyüzünde uçuyormuş gibi hissedersin." (Ö.12)

"Müzik Öğretmeni **tropikal bir meyve** gibidir, çünkü önce yabancı gelir, çalışıkça ve alışıkça eğlenceli bir ders olur." (Ö.75)

"Müzik Öğretmeni **matematik öğretmeni** gibidir, çünkü; matematik öğretmeni nasıl formülleri yani işin sırrını bize öğrettikten sonra çok ders çok eğlenceli geliyorsa, müzik öğretmeni de notaları öğreterek bunu yapar." (Ö.13)

Kategori 6. Müzik Öğretmeninin İcracılık Yönü

Tablo 8. Müzik Öğretmeninin İcracılık Yönü Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
6	Bülbül (n: 1), Sanatçı (n: 1), Melodi (n: 1), MP3 (n: 1), Sol anahtarı (n: 1), Manti (n: 1).	6	7,59

Katılımcılar, tablo 8’de görüldüğü üzere, ‘Müzik öğretmenin icracılık yönü’ üzerine 6 adet metafor üretmişlerdir. Bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Müzik Öğretmeni **bülbül** gibidir, çünkü çok iyi şarkı söyler.” (Ö.25)

“Müzik Öğretmeni **sanatçı** gibidir, çünkü müzik yapma konusunda yeteneklidir” (Ö.14)

“Müzik Öğretmeni **melodi** gibidir, çünkü güzel şarkı söyler, notalara yön verir.” (Ö.34)

“Müzik Öğretmeni **sol anahtarı** gibidir, çünkü sanatsal konularda hep başta gelir. Çalgısını çok güzel çalar.” (Ö.23)

Kategori 7. Müzik Öğretmenin İdealist Yönü

Tablo 9. Müzik Öğretmenin İdealist Yönü Kategorisi Metaforları

Sıra	Metaforlar	f	%
7	Ağaç (n: 2), Uç (n: 1), Müziğin Anası (n: 1), Arı (n: 1)	5	6,32

Tablo 9’da görüldüğü üzere, ‘Müzik öğretmenin İdealist Yönü’ üzerine 4 adet farklı metafor üreten katılımcıların, baskın olarak 'ağaç' metaforunu tercih ettikleri görülmüştür. Bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Müzik Öğretmeni **ağaç** gibidir, çünkü; çevresine verimlidir. Bize adamıştır kendisini.” (Ö.44)

“Müzik Öğretmeni **uç** gibidir, çünkü bizim için kendini bitirir, yazı gibi hep yüreğimizde kalıcıdır.” (Ö. 15)

“Müzik Öğretmeni **arı** gibidir, çünkü öğretmenler arasında en çalışkan onu görüyorum.” (Ö.24)

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırma, Fen lisesi öğrencilerinin, öğrenimlerine devam ettikleri sürece, gerçekleştirdiği gözlemler, deneyim ve yaşantıları sonucu 'Müzik Öğretmeni' kavramı ile ilgili bilişsel yapılarının nasıl şekillendiği ortaya çıkarmak ve ürettikleri metaforları belirli kavramsal kategoriler altında toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmamızda çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, 79 adet geçerli metafor cümlesi ve 55 adet birbirinden farklı metafor kelime üretmişlerdir.

Üretilen 7 kavramsal kategori arasında, baskın olan kategorinin "**Müzik Öğretmenin Duygular Üzerindeki Etkisi**" kategorisi olduğu (% 43.04) tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, öğrencilerin müzik öğretmene, duygulara seslenme, duyguları şekillendirip yönlendirebilme gibi bir rol yükledikleri söylenebilir. Öğretmen, 'müzik' gibi insani duyguların aktarım aracı olan bir öğenin eğitim ve öğretimini gerçekleştirdiğinden, işlediği ders esnasında kullandığı ana malzemenin doğal olarak bu duruma yol açtığı söylenebilir. Öğrenciler, öğretmenin ders esnasında kullandığı ses ya da çalgı icrasından duygusal olarak etkilenmekte ve olumlu yönde duygu değişimleri yaşamaktadırlar. Bu duygusal etkileşimi de rahatlama ve huzuru simgeleyen 'doğal' metaforlar ('güneş', 'kuş', 'yağmur', 'doğa', 'deniz', 'su', 'gökyüzü') ile aktarmaları dikkat çekici bir detay olarak göze çarpmıştır. Araştırmanın bu kategorisindeki bulgular, araştırmalarında ortaokul öğrencilerinin müzik dersine yönelik görüşlerini inceleyen Bulut ve Gülsoy (2016)'un elde ettiği sonuçlarla benzeşiktir. Ortaokul

5. 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin konuya ilişkin görüşlerinin ders, öğretmen ve öğrenci odaklı olduğu, bu görüşlerin de duyuşsal alana yönelik olduğu tespit edilmiş, öğrenciler, müzik dersini 'rahatlatan', 'sevilen', 'eğlenceli' bir ders olarak nitelmişler, çalışmamızdaki öğrenciler ise aynı nitelermeleri 'müzik öğretmeni'ne atfeden metaforlar üretmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin müzik dersi ile dersin öğretmeni arasında bağdaşım kurdukları şeklinde yorumlanabilir.

İkinci kategori olan, '**Müzik Öğretmenin Yol Gösterici Yönü**' kategorisi % 12.66'lık bir yüzdeye sahiptir. Öğrencilerin bu kategoride ürettikleri metaforlar ve dayanak cümlelerinde, 'müzik öğretmeni'nin öğretmen kimliğinden hareketle, yol gösterici özelliğine odaklanan 'Yıldız', 'kılavuz', 'yoldaş' gibi kelimeleri tercih ettikleri saptanmıştır. Öğrenciler, müzik öğretmeni müzik gibi etkileyici bir alanda bilgi ve söz sahibi olarak görmekte, duygu ve düşünceleri anlatma ve aktarma aracı olan 'müzik'i anlama ve yorumlamada müzik öğretmenine 'rehber', 'yol gösterici' rolü yüklemektedirler.

Kategoriler arasında %11.4'lük bir dilimle üçüncü sırada olan "**Müzik Öğretmenin Öğrenci- Öğretmen İletişimindeki Rolü Kategorisi**"nde yer alan 9 farklı metafor incelendiğinde, katılımcıların, 'Müzik Öğretmeni'ni 'Arkadaş', 'Dost', 'Adam', 'Kardeş' kelimeleri ile ilintilendirdikleri görülmüştür. Öğrenciler bu kategoride ürettikleri metaforlarda kendi yaşamlarında iyi, sıcak ve olumlu ilişkiler kurdukları kişileri, 'Müzik Öğretmeni' kavramı ile özdeşleştirmişler, müzik öğretmenin samimi tutumu, dostça yaklaşımı, paylaşımcı ve yardımsever tavırlarını ön plana çıkaran iletişim tarzını benimsediklerini ifade etmişlerdir. Buradan müzik öğretmenin ders içi ve ders dışında öğrencileri ile kurduğu iletişimin öğrencilerce dikkatle incelendiği, öğrencilerin öğretmenin kendileri ile kurduğu iletişim şeklinin önemli olduğunu düşündükleri sonucu çıkarılabilir. Öğrenciler için bir 'rol model' olan müzik öğretmenin, öğrencide 'istendik davranışlar yaratma' sürecinde, müziği ders içi ve dışında doğru iletişim teknikleri ile aktarmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

"**Zorunlu Bir Gereksinim Olarak Müzik Dersi ve Müzik Öğretmeni Kategorisi**", %10.13'lük dilimle, 4. sırada yer alan kategoridir. Katılımcıların bu kategoride ürettikleri metaforları (n: 8), insan hayatında biyolojik-fizyolojik açıdan zorunlu bir gereksinim niteliği taşıyan kavramlarla ilişkilendirdiği görülmüştür. Öğrenciler, 'su', 'organ' ve 'nefes' metaforlarını kullanarak müzik öğretmeni, zorunlu bir gereksinim olan 'müzik dersinin olmazsa olmazı olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılar için, 'müzik' ve 'müzik öğretmeni' kavramlarının bu kategoride iç içe geçmiş, birbirinden ayrı düşünülemeyen kavramlar olarak düşünüldüğü söylenebilir.

%8.86'lık bir dilim ile 5. sırada yer alan kategori, "**Müzik Öğretmenin Benimsediği Öğretim Stilinin Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi**" kategorisidir. Öğrenciler, bu kategoride ürettikleri 'Neşe', 'Oyun', 'Melek', 'Tropikal bir meyve', 'Sevdiğimiz sanatçı', 'Toprak', 'Matematik Öğretmeni' gibi metaforları, müzik öğretmenin ders anlatımı esnasında kullandığı öğretim teknikleri ve stilinden hareketle oluşturdukları saptanmıştır. Bu kategorideki dayanak cümleleri incelendiğinde, öğretmenin ders anlatım stilinin öğrencilerin müzik dersine güdülenmeleri üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

6. kategori olan "**Müzik Öğretmenin İcracılık Yönü**" kategorisi (%7.59), 6 farklı metafora sahiptir. Öğrenciler bu kategoride ürettikleri metaforlarda, müzik öğretmenin sesi ya da çalgısı ile icracılığına değinen içerikler sunmuşlardır. Öğrenciler için, müzik öğretmeni 'güzel şarkı söyleyen', 'yetenekli', 'repertuarı geniş', 'çalgısını iyi çalabilen', 'farklı

sayılarda enstrüman çalabilen' gibi nitelermelere sahip bir kavramdır. Bu noktadan hareketle, müzik öğretmeninin ders esnasında sesini ve çalgısını kullanmasının, öğrencilerin derse olan tutumlarını etkileyen önemli bir husus olduğu söylenebilir.

7. ve son sırada yer alan "**Müzik Öğretmeninin İdealist Yönü**" kategorisi % 6.32'lik bir dilime ve 4 farklı metafora sahiptir. Bu kategoride metafor üreten katılımcıların, müzik öğretmenini, 'kendisini öğrencilerine adayan', 'çevresine verimli' ve 'daha çalışkan' gibi ifadelerle anlattıkları saptanmıştır. Buradan hareketle, öğrencilerin, müzik öğretmenini diğer öğretmenlerle kıyasladıkları ve öğretmenin çalışmalarını değerlendirmeye tabi tuttukları söylenebilir.

Öneriler

Öğrenciler, müzik dersini duygular üzerinde etkili ve rahatlatıcı olarak görmektedirler. Öğretmenler, bu durumu eğitim ve öğretimde motivasyonu arttırmada ne yönde kullanabilecekleri hususunda eğitime ve değerlendirmeye tabi tutulabilirler. Çalışmada elde edilen verilere göre, öğrencilerin, müzik öğretmenin kendileri ile kurduğu iletişime ve dersi yürütürken ses/çalgı icrasını gerçekleştirmesine önem vermektedirler. Dolayısıyla müzik öğretmenin başarılı bir 'sınıf yönetimi' ile 'okul çalgıları' dersi arasındaki ilişkiye yönelik çalışmalar yapılabilir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin derslerinde tercih ettikleri öğretim stilini fark etmelerini sağlayacak, öğretim stilleri konusuna ağırlık veren bir 'hizmet içi eğitim programı' tasarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, E. (2014). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?. *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (20), 23-28.
- Arslan, A. A. & Bayrakçı, M., (2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim ve Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim*, 171, 100-108.
- Aydın, F. (2011). Üniversite Öğrencilerinin 'Çevre' Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26, 25-44.
- Aydın, İ. S. & Pehlivan, A. (2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarının 'Öğretmen' ve 'Öğrenci' Kavramlarına İlişkin Kullandıkları Metaforlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(3), 818-842. doi. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1465>
- Babacan, E. (2014). AGSL Öğrencilerinin 'Müzik' Kavramına İlişkin Algıları: Metafor Analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (JRET)*, 3 (1), no.12, ISSN: 2146- 9199.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N., & Kron, F. W. (2003). How Teachers in Different Educational Context View Their Roles. *Teaching and Teacher Education*, 19, 277-290.
- Bulut D. & Gülsoy, Y. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Görüşleri (Niğde İli Örneği). *İlköğretim Online*, 15(2), 635-649. <http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.02345>
- Cantimer, G. G., Kantarcı, Y. & Şengül, S. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin 'Matematik Öğretmeni' Kavramına İlişkin Metafor Algıları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25-1, s. 89-111, Yaz- 2014.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 6 (4), 693-712.

- Çelikten, M. & Can, N. (2003). Yönetici, Öğretmen ve Veli Gözüyle İdeal Öğretmen. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 253-267.
- Güler, M. P. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen ve Teknoloji Dersine İlişkin Metaforik Tanımlamaları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 41, 053-063.
- Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2006). Otistik Bir Çocuğun Yabancı Dil Öğrenimine İlişkin Örnek Olay İncelemesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 401-428.
- Modell, A. H. (2009). Metaphore-The Bridge Between Feelings and Knowledge. *Psychoanalytic Inquiry*, 29(1), 6-11. doi:10.1080/07351690802246890.
- Saban, A. (2008). İlköğretim 1. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *İlköğretim Online*, 7 (2), 421-455.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. & Saban A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramı ile İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Sözbir, S. A. & Çakmak, Ö. Ç. (2016). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının 'Müzik' Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *The Journal of Social Science Studies*, doi: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3248>.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research; Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park,CA: Sage Publications, Inc.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uygun, M. A. (2015). Öğretmen Adaylarının Geleneksel Müzik Türlerine İlişkin Algılarının Metaforlar Aracılığıyla İncelenmesi. *Akü Amader*, s:1, doi no: 10.5578/AMRJ.8905.
- Wolcott, H. ,F. (1994). *Transforming Qualitative Data: Description, Analysis and Interpretation*. California:Sage Publications Inc.
- Yıldırım,A. & Şimşek, H.(2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.